

Dünya Oyun alanımız ise Hepimiz göçmen değilmiziz.?

Bir yazı okudum , ”dünyam değişmedi “, ama yine de yazıdakiler aklımdan uzun süre çıkmadı Yazıda belirsiz bir istatistikten söz ederek ve belirsiz bir zamanda dünyada yaşayan insanların çok büyük bir bölümünün yaşadıkları ,doğdukları çevrenin 50 km daha ötesine çıkmadıkları veya çıkamadıkları aktarılıyordu. Hareketli göçmen nüfus ise uluslararası istatistiklerde yaklaşık 192 milyon yani dünya nüfusunun kabaca %3’ nü oluşturmaktaydı. Buna göre, dünyadaki her 35 kişiden biri göçmen olarak doğduğu ülkenin dışında yaşamaktadır. Ancak bu istatistiğe girmeyen yani mülteci ve sığınmacılar yani geçici göçmenler, gönüllüler, gönülsüzler, zorunlu göç edenler , zorla yerinden edilenler, içeriye doğru göç eden insanlar bulunduğunu biliyoruz.

Aslında bir cephesi ile sürekli hareket halinde olan bizler mülteci veya sığınmacı olmasak bile hiç olmaz ise göçmenliği hak etmiyor muyuz.? Aynı ülke içinde bile ne ölçüde hızlı bir yer değiştirme olduğunu gözlemek mümkün.

Dünya’da bulunan her bir ülkenin bir ölçüde göçmen aldığı ve verdiğini düşünürsek, hele bir de bunların bir bölümünün de sadece ulus sınırları içinde gerçekleştiğini düşünürsek , söz edilen göçmen nüfusun çok üzerinde bir hareketin mevcudiyeti ortaya çıkabilir.

Çok genel anlamda göç teorilerini dışarıda tutarsak ,göçün çekici ve itici unsurları hareketin esas unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Kapitalist bir dünyanın gelir farklılıkları yanı sıra çatışmacı ve savaştan unsurları, önce bireyleri daha sonra ailesini göç trafiğinin içine çekmektedir. Bu trafiğe dahil olmak için üstüne ağır bedeller ödenmekte, bu bedel bazı hallerde bireyin hayatına bile mal olabilmektedir. Bu hayat bazen bir kamyon kasasında bazen açık denizde sona ermektedir. Sona ermediği zamanlarda ise pek de parlak olmayan bir gelecek göçmeni beklemektedir. Varılan ülkede öteki olarak yani daima ikinci sınıf konumun kabul edilışıdir söz edilen.

Türkiye uzun yıllardan bu yana göçmen kabul eden ve kendisi de göç veren bir ülke olmasına rağmen 2000 li yılların başında çalışma amacı ile gelen göçmenleri ülkelerine geri döndürebilmek için sistemli sayılabilecek bir politikayı başlatmayı hedefledi. Gerçekten özellikle komşularından gelen ve bir süre kalan yabancıları sınır önlemleri de dahil olmak üzere bir çok kısıtlayıcı unsur yardımı ile ülkeye sokmamaya gayret etti. İmzaladığı uluslar arası sözleşmeler nedeni ile siyasi mültecileri ve sığınmacıları bir ölçüde bunların dışında tutmak gerekir. İltica başvurusu yapmayan diğer göçmenleri ülkeye sokmama nedeni ise kulağa çok hoş gelen bir argümandan hareket ediyordu. “..... Burada bu kadar işsiz varken ... bir de yabancılara mı iş vereceğiz. Memlekette insanlar aç dolaşırken elin gavuruna iş mi

verilecek” biçiminde yüzeye çıkan bir çok milliyetçi söylemi tekrarlamasına rağmen çok sayıda ,yabancı göçmen hemen tümü iş buldu, arkadaşlarını ülkeye davet etti, hatta burada kalıp yerleşenler , ticarete başlayanlar bile oldu. Bir kısmı ülkesine geri dönse bile daha sonra tekrar geri geldiler. Öyle bir çalışma biçimi oluştu ki bazı yabancı göçmen çalıştıran işveren aileler izne giden yabancının yerine yerli işçi almayıp , yabancı göçmenin izinden dönüşü bile beklediler.

Bu göçmen işçilerin bir de öbür yüzleri vardı. Renklerinden dolayı hakarete uğrayan, angarya olarak çalıştırılan, ortada gözükmemesi istenen ,iki sınır arasında kalıp tecavüze uğrayan , çalıştığı işyerinden ayrılırken üstü aranan,kısaca ötekileştirilen göçmen işçilerde vardı. Toplumda yaygınlaşan ve genişleyen milliyetçi söylemden göçmen işçilerde payını düşeni alıyordu. Gelen göçmen işçiler işleri yerli işçilerin elinden kapıyorlardı. Çünkü ucuza çalışıyorlardı, çünkü onlardan daha vasıflı idiler. Üstelik ülkelerine para yolluyorlardı. Toplumda bir çok kesim bu söylentinin etkisinde kaldı ve pek de sorgulamadan yabancılar dışarı yollanmasına ya ses çıkarmadı yada onayladı.. Tıpkı Almanya’daki Türkler için duvarlara yazılan “Turken Raus” sloganı gibi. Hatta bir sendikacının işçilere hitaben , “ yakaladığınız yabancı işçiyi dövün “ şeklinde demeç vermesinin gerisinde bunları alkışlayan bir zümre mutlaka vardı. Oysa bu garip göçmen işçiler çok değil sadece otuz sene önce ne pahasına olursa olsun Almanya’ya çalışmak için gitmek isteyenlerin bulunduğu bir ülkeye gelmişlerdi. Kendi eğitimleri ve meslekleri ne olursa olsun yaptıkları çoğunlukla ufak tefek işçilik , ve hizmet sektörün içinde çoğunlukla bakıcılık idi. Aldıkları ücret kendi ülkelerindekinden daha yüksek olmasına rağmen yaptıkları işe gönüllü yerli işçi ortalıkta yoktu . Üstelik göçmen işçilerin kendileri de ortalıkta pek de gözüküyorlardı. Tamamen enformel bir çalışma hayatının görünmez halkaları olarak çalışan göçmen işçilerin yaptıkları işler ve hizmetler, aynı işi yapan yerli işçiden daha fazla görünmez olmak zorunda idi.

Göçmen işçinin emeğinin görünmemesi elbette olmadığı anlamına gelmiyor. Öyle ki devletin çalışma hayatını düzenleyen bütün kurumları göçmen işçilerin fiili olarak çalışma hayatına katıldığını ve hangi alanlara yerleştiğinin farkındadır. İş müfettişlerinin yakalanan kaçak göçmen işçilerle ilgili sayısız ihbarı değerlendirmekte ve yüzlerce ceza tahakkuk ettirmektedir. Resmi olarak araştırılan ve sonuçları açıklanan araştırmalar bile mevcuttur.* Bu araştırmalar göçmen işçilerin kaçak olarak çalıştığı alanları , meslekleri, işyerleri tanımlamaktadır. Kesilen para cezalarının tek kuruşu bile hesaplanmaktadır. Ancak bu cezaların etkili olamadığı kendilerince de kabul edilmektedir.

---

* ÇSGB ,Yabancıların izinsiz Çalışmasının Önlenmesi Teftiş Projesi Genel Değerlendirme Raporu ,2008 Ankara

İstenirse bir gece içinde binlerce göçmen işçi sınırdışı edilebileceği halde bu göz yumuş nedendir diye düşünmek gerekmez mi? Neden birkaç noktada toplanacaktır. Göçmen işçiler çoğunluğu işverenlerin talep ettiği türden nitelikli ve ikame imkanı olamayan işgücünü oluşturmaktadır. (yabancı dil bilgileri, aldıkları eğitim ve çalışma disiplinleri) Göçmenlerin çalıştıkları alanlarda özellikle hizmet sektöründe benzer özellikler gösteren yerli işçiler çok az sayıda ve göçmene göre daha pahalı bir işgücü niteliğindedir. Göçmen işçilerin bir bölümü özellikle kadınlardan oluşan işgücü çoğunlukla ev hizmetlerinde istihdam edilmekte ve ihbar edilmeksizin ortaya çıkarılması rastlantılara bağlıdır. Göçmen emeğini kullanan işverenler çalışma süreleri,sosyal güvencesizlikleri ,asgari ücret ve sosyal yardım gibi konularda yerli işçilere göre çok daha avantajlı konumdadır. Bu konularda göçmen emeğinin koşulları yerli işçilere göre zorunlu olarak daha ağırdır. Bu konu özellikle işgücünün kullanımında 4817 sayılı İş Kanunu ile getirilmiş olan esneklik hükümlerinin çok ötesinde bir esnekliği işverenlere sağlamaktadır.

Çalışmak amacı ile gelen göçmen işçilerin ülke içinde işsizlik yaratacağı ve ücretleri düşüreceği iddiasının geri planı tamamı ile kapitalist iktisat kuramının verilerine dayalıdır. İşgücünün arttığı durumda gelirin azalacağı gibi klasik iktisat kuramına dayalı bir anlayışı açıklamaktadır. İşçi sınıfının çıkarlarını ülke sınırları ile çerçevelemek aynı zamanda marksizmden uzaklaşmak ve milliyetçili ideolojilere yakınlaşmaktır. Tercih sizin..Göçmen işçileri ülkelerine mi gönderelim yoksa burada işçi sınıfının dayanışmasına mı katalım.?